נעם ישראל

פרשת חיי שרה

לא מוגה

ספר

נועם ישראל

על התורה

בראשית

אמרות טהורות ונתיבות יושר מאירים ומזהירים מלהיבים ומנעימים
מחיות ומשמחות נפש כל חי נובעות ונדלות ממקור מים חיים נר ישרא"ל
מאת כבוד קדושת אדונינו מורנו ורבנו עטרת ראשנו ותפארתנו

מרן רבי **ישראל ניסן** זצללה"ה

בן הרה"ק המפורסם מופת הדור פועל ישועות בקרב הארץ

מרן רבי **דוד משה** זצללה"ה

מקרעטשניף

שהאיר אור תורתו בעיר **קרית גת** יע"א במשך יובל שנים

התודה והברכה

לבנו של כ"ק רבינו בעל הנועם ישראל זי"ע

בקש"ת מדן אדמו"ר

מקדעטשניף - טשעדנוביץ שליט"א

המקדיש מזמנו היקר להאיר עינינו בכל עניני הקונטרס

בלב ונפש חפצה,

יהי ה' אלקיו עמו ויאריך ימים על ממלכתו

עד ביאת גואל צדק בב"א.

התודה והברכה

להרה"צ רבי

מנחם מענדל דאזענבוים שליט"א

בן כ"ק מדן אדמו"ר שליט"א

על עזרתו המרובה עבור הוצאת גליון זה

זכות רבינו הק' זי"ע יעמוד לו ולמשפחתו

ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב.

התודה והברכה

להרה"ח רבי **יהודה דוטמן** שליט"א

על עזרתו המרובה

עבור הוצאת גליון זה

זכות רבינו הק' זי"ע

יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח

להתברך בכל מילי דמיטב.

יצא לאור על ידי

מכון **"נועם ישראל"**

רחוב האדמו"ר מחב"ד 5

שכונת רמות דוד

קרית גת

בכל עניני הקונטרס

יש לפנות להמו"ל

0583222323

כל הזכויות שמורות להמו"ל

בקניית כתבי יד הכותבים

ועריכתם, הושקעו ממון רב

ויגיעה רבה, והינם רכושו הפרטי

של המו"ל.

ועל כן לפי דין תורתינו הק'

ולהבדיל לפי החוק הבינלאומי,

אסור לשכפל להעתיק לצלם

לתרגם לאחסן במאגר מידע,

לסדד או לקלוט בכל

דרך ובכל אמצעי אלקטרוני

אופטי מכני או אחר, כל חלק

שהוא מתוכן קונטרס זה, ללא

רשות מפורשת בכתב מבעלי

הזכויות.

עימוד ועיצוב

בדרך לספר

0527663579

קול ענות ורינה שפתינו אז תרנינה
מתוך הלל והודיה להשי"ת
ברגשי גילה ושמחה
נשגר בהדרת כבוד
ברכת מזל טוב נאמנה
להדבנית הצדקנית תליט"א
מחברתנו בקודש
של כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זי"ע
לרגל השמחה הגדולה
בהולדת הנינה
בת נכדה הרב בנימין שליט"א
תפילתנו קדם קל נורא עלילה כי
אורך ימים ושנות חיים יוסיפו לך
ותזכה לרוות רוב נחת דקדושה
מכל יוצ"ח מתוך בריות גופא
ונהוזרא מעליא אכי"ר.

בהדרת הכבוד נשגר את ברכתינו אל
מזל פני הקודש המאוד הגדול
למשלת התורה והחסידות ממשיך
שושילתא דדהבא דבותינו הק' זי"ע
מורה דרכינו ומאיר נתיבתינו הוד

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בהולדת הנכדה
בת לבנו הרב בנימין שליט"א

ובהאי עידנא דחדוותא מצלאין אנן לחיי
מלכא שיזכה כ"ק רבינו שליט"א
להמשיך עבודת הקודש בהרבצת
התורה ביתר שאת ויתר עז מתוך
הרחבת הדעת ושלוות הנפש ונזכה עוד
רבות בשנים ליהנות מזיו אורו ולשתות
בצמא דבריו וחפץ ה' בידו יצליח
להגדיל תורה ולהאדירה בשאיפתו
ורצון קדשו של אביו הק' רבינו בעל
הנועם ישראל זי"ע

ומשפע שמחה זו יושפע לנו ולכל
ישראל שפע רב של ברכות וישועות
ורפואות, וזכותו הק' של רבינו הק' בעל
הנועם ישראל זי"ע יגן עלינו ועל מולכנו
בראשנו עד עולם.

פרשת

חיי שרה

לא מוגה

[תשל"ו]

כת"י

ויהי"ן חי"י שר"ה וגו' (כג, ו). ס"ת שם הוי' ג"ה, לומר כי פטירת שרה הי' חסד שמרומז בשם הוי' ג"ה, כי פטירתה נעשתה ע"י העקידה, שהשי"ת יזכור זכותה לנגיה עד עולם שכשגיל וע"י העקידה נפטרה שרה ממנו זי"ע.

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה (כג, ו). פירש רש"י, לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל לומר לך וכו' בת ק' כבת כ' לחטוא, מה בת כ' לא חטאה שהרי ניזה בת עונשין אף בת ק' בלא חטא וכו'.

ונראה לי הקטן שבקטנים לפרש ולבאר תירוץ רש"י הק' בת ק' כבת כ', כי כמו שבת כ' שלא הס השגיח שהילה"ר מתגבר עליו ביותר, ומע"פ כן נתגברה שרה ממנו ע"ה על הילה"ר, כבת ק' שלא נפסק הילה"ר.

ובזה מובנה הכתוב בת ק' כבת כ' שהיתה ממש בחותה מדרגה **בת** ק' **כבת כ'** שלא הי' שום שינוי ע"כ.

ואברהם זקן **בא** וגו' וה' **ברך את אברהם בכל** (כד, ו). ע"פ המדרש בת הי' לאברהם ובכל שמה, אומר רש"י כי בכל עולה בגימטרי' בן, ומאחר שהי' לו בן הי' צריך להשיאו אשה.

ויש להבין וכי עד עכשיו לא הי' לו בן ומה הי' צריך לחכות עד שנעשה ל"ז שנים.

ופירש אא"ז מוה"ר א"ז זי"ע, כי חיתא בספריס צילחק גולד בנשמה מעלמא דעוקבא ולא הי' רצוי להוליד, ובעקידה פרחה נשמתו וקיבל נשמה מעלמא דדוכרנא, ובזה מתייצב כל המדרש והקוסי', כי לעולם צת הי' לאברהם עד לעקידה, כי יצחק לא הי' רצוי להוליד לכן לא הי' יכול להשיגו אשה, ובזה מתורץ למה לא השיגו אשה עד עכשיו, ובעקידה פרחה נשמתו ונתחלפה בעלמא דדוכרנא.

וזה שפי' רש"י הק' בכל עולה בגי' בן, כי אותה הצת שבכל שנה, עולה כשעלה לעקידה, פרחה נשמתו וקיבל נשמה מעלמא דדוכרנא, וכי מאחר שהי' לו בן שכבר רצוי להוליד הי' לריך להשיגו אשה ע"כ, ודפח"ח.

[תש"ן]

שבת מברכים כסליו

ויבא אברהם לספד לשרה ולבכותה (כג, ב). לנכותה כתיב בכ' קטנה.

ויש לפרש הטעם, ע"פ הידוע מנדיקיס[א] שמפשר ללמוד מגנג כמה דבריס לעבודת ה', ואחד מהם שהגנג עובד עבודתו בלילה במסירת נפש, ואעפ"כ ביום מוכר גיבתו בעד מחיר קטן, ואינו מחשיב את מה שעבד בלילה למאומה, וזהו מוסר השכל למדם, שאף שעובד את

א. ראה ספר עשר אורות (מערכה א, אות כ) שהביא כן בשם המגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע.

השי"ת בעצירת נפש, לא תהא מסובה בעיניו כל עבודתו לכלוס, ויחשיב את עצמו כקטן.

וזאת היתה מעלתה של שרה אמנו ע"ה, שאף שזכתה להיות בת ק' כבת כ' בלא חטא, וכדאיתא בזוה"ק (כג, ב, ד"ה ויהיו), מעפ"כ לא החשיבה עצמה בשום גדולה מפני מעלה זו.

ומעלה זו נרמזת בכ' קטנה, שבא הכתוב לומר שאותה שות כ' הרומזת למעלתה של שרה אמנו ע"ה שהיתה כבת כ' בלא חטא, היא כ' קטנה, כיון שהיתה קטנה בעיני עצמה, ולא החשיבה את עצמה לכלוס מפני מעלתה.

וזהו שכתוב ולבכותה בכ' קטנה, דעל מעלה זו הנרמזת בכ' קטנה לבכותה, בא אברהם אבינו ע"ה להספיד ולבכות עליה, דכל המקטין עצמו נעשה גדול[ב].

וה' ברך את אברהם בכל (כד, ו). יש לפרש הכתוב בדרך רמז, בהקדם מה שאמר **כ"ק אאמו"ר** זי"ע בשם הגדיקים בהתקרב ימי החנוכה, שאף די היליגע טעג קומען די היליגע נעכט [אחר הימים הקדושים בחי הלילות הקדושים].

ואבן כוונתו היתה שאחר הימים הקדושים של חודש תשרי בחי הלילות הקדושים של ימי החנוכה, ומתחיל להאיר האור הגנוז.

אך אפשר לפרש דבריו בחופן אחר, שאחר הימים הקדושים של חודש תשרי, בחי הלילות הקדושים של לילות החורף האורכים, אשר בחריכות הלילות יכול כל יהודי ואף

ב. וכדאיתא בזוה"ק בפרשתן מאן דאיהו זעיר הוא רב.

הפשוט ביותר לנגל את הזמן לפ
נמוך ביתו, בחמירת תהלים ותיקון
חצות ולימוד התורה הק' בחין
מפריע, ועל חלו העולם עומד, על
חלו שעובדים את הש"ת בפשטות
ובהנעג לכת, בחינת לילה.

וע"י שהאדם מנגל את הזמן בשעות
היום והלילה, ומחבר את הימים
הקלרים והלילות החרוכים בעבודת ה'
ובלימוד התורה הק', חז זוכה שנשלם
חסרון ומיעוט עבודת ה' עקב הימים
הקלרים ע"י עבודת ה' ולימוד התורה
הק' של הלילות החרוכים.

ועניו זה מרומז בפסוק (יח, יח)
ואברהם ושרה זקנים בחים
בימים וגו', דאברהם ושרה רומז
לימים הקלרים והלילות החרוכים,
ע"פ הידוע שיש ג' בחינות, זעיר
מנפין ונוקבא, זעיר מנפין הוא בחי'
יום ונוקבא בחי' לילה, ואברהם מבינו
ע"ה בחי' דוכרא רומז לזעיר מנפין
הרומז לימים הקלרים, ושרה אמנו
ע"ה רומזת לנוקבא, בחי' לילה, וזה
רומז ללילות החרוכים.

וזהו בימור הכתוב, **ואברהם** היינו
הימים הקלרים, **ושרה**
הלילות החרוכים, **זקנים באים**
בימים לשון השלמה, והיינו שנשלם
מיעוט עבודת ה' בימים הקלרים ע"י
ריבוי עבודת ה' של הלילות החרוכים.

ולפי זה יש לפרש הכתוב בפרשתן
וה' ברך את אברהם בכל,
דהנה לומר וה' **ברך את אברהם**
היינו הימים הקלרים וכנ"ל, ע"י
בבל בגימ' שם ב"ן, בחי' נוקבא,
בחי' לילה, רומז ללילות החרוכים,
והיינו שנתברך ונשלם מיעוט עבודת
ה' בימים הקלרים, ע"י ריבוי עבודת
ה' ולימוד התורה הק' של הלילות
החרוכים[ג].

ג. ראה שו"ע (או"ח רל"ח, ב) בענין מי שלא הספיק לגמור חק לימודו הקבוע ביום, שישלימנו בלילה.

וה' ברך את אברהם בכל (כד, ו). ופירש"י בכל עולה בגימ' בן. יש לומר ע"פ מאמר הגמ' (ב"ב יג.) כל הנותן צדקה יפה הוא נותן. דכיון שנתן לו השי"ת בן, נתן לו גם את כל שאר הדברים הנצרכים לצורך בנו, לזונו ולכלכלו וממון להשיאו אשה.

וזהו וה' ברך את אברהם בכל, שנתן לו הכל בעין יפה.

וה' ברך את אברהם בכל (כד, ו). יש לפרש דאברהם אבינו ע"ה היה לבו מלא געגועים וכיסופים להקב"ה, וכל חפצו ותשוקתו היו לעשות את רצון מלקיו, ובירכו השי"ת שיוכל להוציא את כל רצונותיו וכיסופיו אשר בלבו מן הכח אל הפועל.

וזהו וה' ברך את אברהם בכל מותיות בלֵב, שבירכו השי"ת שיהיה לו כח לעבדו כמו שחפץ בלבו.

[תשנ"ב]

שבת מברכים כסליו

ויהיו חיי שרה וגו' (כג, ו). שר"ה לשון לוחש ומושל, כדכתיב (לב, כט) **כי שרית עם מלקים וגו'.** **ובזה** יפשר לפרש הכתוב, ויהיו חיי אימתי נקראים חיי המלך חיים, שרה כשאר הוא לוחש

ומושל בתאוותיו. רק אז נקראים חיי מיים ולא חי"ו כמו אלו שמתייסר נקראים מתים.

עבשיו הוא חודש חשון, ויש לפרש חשון כמו חשכון, ואלו ימים המסוגלים לחשכון הנפש, כידוע שמתמעך זמן התשובה ותתימת הדין מהושענא רבא ועד תנוכה, **ולכן אם עושה האדם חשבון הנפש בימים אלו ולוחם ומושל בתאוותיו, יש לו עוד אפשרות לשנות את הגזר עליו מן השמים ולזכות שיהיו חייו נקראים חיים.**

ואברהם זקן בא בימים וגו' (כד, ח). יש להבין, למאי נקט בא בימים לשון רבים, היה לו לומר בא בימיו לשון יחיד.

ויש לפרש, דהלא אברהם אבינו ע"ה לא הכיר את בוראו מזמן לידתו אלא מאומר יומר, וכדאיתא בגמ' (נדרים לב.) בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו, וכך שגידל אברהם אבינו ע"ה את יצחק בנו מזמן לידתו לתורה וליראת שמים, השלימו שנותיו של יצחק אבינו את שנותיו החסרות, ולכן נקט בא בימים לשון רבים, דכוונתו גם על ימיו של יצחק אבינו.[ה]

ד. ויש אומרים בן מ"ח שנה הכיר אברהם את בוראו (בראשית רבה סד, ד), ויש אומרים בן נ"ב שנה הכיר אברהם את בוראו (ע"ז ט.).

ה. וכעין זה פי' רביה"ק זי"ע לעיל בפרשת לך לך בשם רביה"ק מוהרד"ם זי"ע, את הפסוק (יחזקאל טז, ו) ואֹמר לך בדמיך חיי ואֹמר לך בדמיך חיי.

דהנה יש להבין, אמאי מקבלים שכר על המילה, הלא לתינוק בן שמונה ימים אין דעת להסכים למילה.

ותירץ, שמקבל שכר על המילה כי כידוע אהבת האב על בנו היא יותר מאשר על עצמו, ויחפוץ למול את עצמו פעם שנית מאשר למול עכשיו את בנו, ובכך שהאב שש ושמח למול את בנו,

ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר וגו' (כד, נ). יש לפרש כוונת לבן ובתואל, שכיון שכל עניין שידוך זה נעשה שלא כדרך הטבע, שקפצה הדרך למליעזר עבד אברהם, ושמדמנה לו רבקה על הבאר, לכן יכול להיות גם השידוך שלא כדרך הטבע, אף שהיה רק בת ג' שנים.

וזהו שאמרו **מה' יצא הדבר**, שנעשה השידוך שלא כדרך הטבע.

[תשנ"ג]

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל וגו' (כד, ו). יש לפרש ע"פ מה שפירש"י ז"ל על הכתוב (יח, לב) וימת תרח בחרן, לאחר שילא אברם מחרן וכו' עדיין נאמרו משנותיו הרבה, ולמה הקדים הכתוב מיתתו של תרח ליליחתו של אברם, שלא יהא הדבר מפורסם לכל ויאמרו לא קיים אברם את כבוד אביו, שהניחו זקן והלך לו, לפיכך קדמו הכתוב מת, שהרשעים אף בחייהם קרויים מתים.

והיינו שאמיעטו הכתוב, שאפילו מצוה זו של כבוד אב שנראה שלא קיימה אברהם אבינו ע"ה, הן דמה שעבר את הפסליס לאביו, אף שהיתה כוונתו לשם שמים מ"מ היה זה מסרון כיבוד אב, והן דמה שעזב את אביו לבדו ונסע מחרן, מ"מ אינו נכון ולא נחסר מאומה ממצוה זו.

מגלה הוא דעתו שגם המילה שלו עצמו היא ברצונו השלם.

וזהו שכפל הכתוב בדמייך חיי בדמייך חיי, לרמז גם על מילת האב, שבזמן מילת הבן נשלמת גם מילת האב שיהיה ראוי לקבל שכר על המילה.

וזהו מרומז בכתוב **ואברהם זקן בא בימים** שבא עם כל ימיו,[1] דהיינו שלא חטא מעולם וקיים כל המצוות בכל יום, ומע"פ שלכאורה פגם במצות כיבוד אב, מ"מ **וה' ברך את אברהם בכל**, שברכו שיבא עם כל ימיו ולא עם מצוות כיבוד אב, שלא נתקבל פגם במצוה זו.

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל וגו' (כד, ו). יש לפרש, דהנה על המלך לדעת שחייו נתונים לו בהשאלה, ושימיו בעולם הזה מועטים המה, מלך תוקף שהוא בריא, ובטוח בעצמו, ופתאום כמה לרות בחוץ עליו ח"ו, וע"כ צריך לומר בכוונה גדולה מודה אני לפניך וכו' ולהודות להש"ת על מה שמחזיר לו נשמתו בכל יום ומצילו מהילך הרע ומהנסיונות ומתאוות קשות רח"ל, ומי שיודע ומי אית תיו בחופן הזה, זוכה שהקב"ה נותן לו מריבות ימים ושנות חיים.

ובזה יש לפרש הכתוב בתהלים (כא, ה), חיים שאל ממך נתת לו אורך ימים וגו', דלכה לומר, חיים שאל ממך שהמלך שיודע שחייו נתונים לו בהשאלה וימיו מועטים, נתת לו אורך ימים נותן לו הקב"ה מריבות ימים, שיעברו שנותיו במריבות ובשלום.

וזהו ביאור הכתוב **ואברהם זקן בא בימים** דכיון שידע אברהם אבינו ע"ה שימיו מועטים, לכן **וה' ברך את אברהם בכל** שבירכו שכל ימיו יעברו במריבות ובשלום.

ו. כדאיתא בזוה"ק (בראשית קכט.)

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל וגו' (כד, ו). יש לפרש ע"פ הגמ' (יומא לח:) כיון שיצתה רוב שנותיו של אדם ולא חטא שוב אינו מוטעה, וזהו ואברהם זקן בא בימים, שכיון שבא מברהם מדינו ע"ה עם רוב שנותיו בלא חטא, וה' ברך את אברהם בכל שיהיו כל שנותיו בלא חטא.

עוד יש לפרש, בא בימים היינו שמברהם מדינו ע"ה בא עם כל ימי הנסיונות, וה' ברך את אברהם בכל ובילכו השי"ת והצליח לעמוד בכל הנסיונות.

והאדם צריך להיות תמיד בשמחה ובהכנעה בלא חלישות הדעת ח"ו מרוב הנסיונות, חזקו ואמצו, שיתחזקו תמיד כל המיחלים לה', והאמת, שאדם שיש לו רצון להנצל מן החטא ולעמוד בנסיונות הקב"ה נותן לו כח, אבל מי שאינו רוצה, איני מדבר ממנו כלל.

[תשנ"ר]

בא בימים וה' ברך את אברהם בכל (כד, ו). יש לפרש הכתוב ע"פ הילוע דחובת האדם בעולמו לעשות חשבון נפשו בכל ערב טרם עלותו על יצועו ולפשפש במעשיו לעת ערב אין התנהג במשך היום. **ומדרך** התנהגות האדם הרמויה במשך היום הוא, דבהקיצו משנתו יזכור מה שכתב בשו"ע (או"ח ס, ו) שויתי ה' לנגדי תמיד, ועם קומו בבוקר, קודם כל יכיל ויידע במציאות הבורא ית', דאל"כ הלא

מיט יודע מיט מי עובד, ומיט יודע לפחד מעבירה.

ויקום לעבודת הבורא ויעסוק בתורה הקדושה לפני התפילה ומחריב, והתפילה עלמה תהא כרחוי, וכן כל סדר היום, ולעת ערב לפני שכבו על משכבו יזכור ג"כ את השי"ת, כמו שכתב הרמ"א (שם) וגם בשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, ובמרו הוידוי יזכור את מעשיו הרעים שעשה במשך היום וישוב עליהם בתשובה.

וכפי שהיה מוהג זקני הק' הרבי ר' **ארון לייב** הגדול **מפרעמישלאן** זי"ע, בכל לילה טרם עלותו על יצועו שהיה עורך חשבון נפשו.

ואני מתאר לעלמי שזקיני הק' היה יען רק שעתיים או שלש, מיני יכול לומר זאת בודאות, כי לא עמדתי שם, מיני רק משער כן לפי השגתי ולפי ערך גדולתו וקדושתו של זקני הק', ומיני אומר זאת על דרך גוזמא, שזה הדבר השנוי ביותר שמנשים מגזימים כאשר מדברים מתלמידי הבעש"ט, ומפי בבעש"ט עלמו אסור להגזים, שזהו שקר, והקב"ה שונאם, ויש שחושבים שכך יגדילו את רבם ויעשוהו חשוב יותר, ומין זו דרך המת.

ובעת שהיה עורך חשבון נפשו היה אומר בהתעוררות ובלב נשבר, בין מיך אויפגעשטאנען חלות, האב מיך דעך ניסט געמיינט, מיך האב מיך געמיילט צו גיין לערנען משניות. האב מיך געלערנט משניות, מיך האב מיך דעך ניסט געמיינט, מיך האב מיך געמיילט צו גיין לערנען זוהר. האב מיך געלערנט זוהר, האב מיך דעך ניסט געמיינט, מיך האב מיך געמיילט צו גיין לערנען גמרא. האב מיך געלערנט גמרא, האב מיך דעך ניסט געמיינט, מיך האב מיך געמיילט צו גיין זאגן תהלים. האב

אין גיזאגט תהלים, האב אין דעך ניסט געמיינט, אין האב מיך געהיילט נו גיין אין מקוה [כאשר קמתי בחצות לילה, הרי לץ היתה כוונתי בלתי לה' לבדו, כי מהרתי ללמוד משניות, בלמדי משניות, הרי גם לץ היתה כוונתי תמה לעבדך, כי מהרתי ללמוד זוהר הק', כאשר למדתי זוהר הק', גם לץ היתה כוונתי תמה לעבדך, כי מהרתי ללמוד גמרא, בלמדי גמרא, הרי ג"כ לץ הי' כוונתי תמה לעבדך, כי מהרתי לאמירת תהלים, באמירת תהלים הרי גם לץ היתה כוונתי תמה לעבדך, כי מהרתי ללכת למקוה], וכך ערך כל סדר יומו בעבודת הבורא יתי'.

וכוונתו הק' היתה בזה, על דרך אומרם ז"ל (יומא כד.) ועבדתם עבודה תמה ולא עבודה אים מחריה עבודה, והיינו שיהודי צריך לעבוד את הש"ת בלתי לה' לבדו, עד כלות הנפש, ושיהיו כל מעשיו ולבו נתונים בעבודת ה' שעסק בה עכשיו, ולא יזרו עצמו לעבודת ה' אחרת.

ועל זה התאונן זקני הק' ועשה תשובה, שלא עבד את הבורא עבודה תמה בלתי לה' לבדו, כיון שבכל עבודה זירז את עצמו לעבודה הבאה.

ואף שאין תביעה מאתנו להגיע למדריגת אבותינו הקדושים מהדורות הקודמים, אך לכל הפחות צריך כל יהודי לעשות חשבון נפשו, בכל יום לפי בחינתו, ויסתכל על עצמו איך היתה התנהגותו בימי בחרותו, שעדיין היו מחשבותיו נתונים מעט בעבודת הש"ת, ועתה אף זה אינו, ויקייס עכ"פ חדש ימינו כקדם.

אמנם על האדם לדעת, שליצר הרע יש אלפי אופנים שבהם מנסה להפילו, ולבן אף שעושה חשבון נפשו ורואה את מצבו שהוא בבי רע, מ"מ הדבר הגרוע ביותרי הוא להכנם לעצבות ולמרה שחורה מכך

שאינו מצליח להתגבר על יצרו הרע.

ואם חושב שבכך שהוא בעצבות ובמרה שחורה על מצבו זה ימין לענוה, עליו לדעת שהוא בחמת בעל גאווה, כי אם לא היה בעל גאווה היה יודע שאינו כלום ואין לו על מה להיות בעצבות, ורק בגלל שהוא בעל גאוה וחושב שהוא משהו לכן נכנס למרה שחורה ולעצבות, ויידע שתפקידו בעת כזו הוא רק ויגבה לבו בדרכי ה', וילחם עם יצרו כפי יכולתו וכוחו, ומזי השי"ת יעזור לו להלחם עם יצרו לף יותר מכפי כוחו.

וכמו שכתב בחובת הלבבות (שער חשבון הנפש פ"ג החשבון הכ"ח), שאם חדש עושה מעצמו כפי יכולתו, מן הקב"ה עוזרו לעשות מה שהוא למעלה מיכולתו[ח].

ובאשר יגליח בתלחמתו עם יצרו הרע ויעמוד בנסיונות המורגים לפתחו הרי שע"י זה יתעלה ויתגדל למעלה למעלה.

וזהו שאמר הכתוב **בא בימים** מלשון כי בא השמש, כאשר פנה היום ואתא לילה, אז הענ לעשות חשבון הנפש לעצמו איך התנהג במשך היום, וע"י זה וה' **ברך את אברהם בכל**, ופירש"י כי בכ"ל בגימטריא ב"ן, והיינו שזה שמחשב חשבון נפשו ועומד איתן מול יצרו הרע, משפיע בכך גם על בניו וזרעו אחריו, שיהיו להם כח וזכות לעמוד בנסיונות.

ז. וכידוע מה שכתב הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זי"ע: עצבות אינה עבירה, אבל לשאול תחתית שעצבות מסוגלת לדרדר את האדם לא תביאהו אף העבירה הגרועה ביותר, ומקוה אינה מצוה, אבל בכוחה להביא את האדם לדרגות עליונות ששום מצוה לא תוכל להביאו.

ח. וז"ל החובת הלבבות: וכן בעל מעשה העבודה, אם ישתדל וימהר ויחרץ לעשות מה שיש ביכולתו, יעזרהו הא-להים לעשות מה שהוא למעלה מיכולתו.

[תשס"א]

ויאמר ה' אלקי אדני אברהם הקרה נא **לפני** היום וגו' (כד, יב). יש להבין, מדוע התפלל אליעזר עבד אברהם על הצלוח של יצחק מבית אברהם מבית ע"ה בקשו רק לחפץ אחד לבדו, ולא בקשו להתפלל על כך.

מתורת רבו למחריש (יומא כח:), לכן התפלל לפני הקב"ה ה' אלקי אדני אברהם הקרה נא לפני היום וגו', להדגיש שהוא עומד עבד פשוט ואינו כלום, וכל הצלחת השידוך היא רק בזכות התפלה.

ויש לפרש, לאליעזר עבד אברהם לא היה שייכות להצלחת השידוך היא בזכותו, מכיון שהוא קרוב לאברהם אדונו ודולה ומשקה מתוך תורתו של אברהם אדונו, **ומתפלתו** של אליעזר עבד אברהם אפשר ללמוד עיקר גדול בעבודת ה', שעל כל דבר צריך להתפלל.

[תשס"ג]

אותא דווה"ק בפרשתן (ת"א קכב:) מלן דליהוו זעיר ליהוו רב.

יש פעמים שאדם עושה איזו קריאה, מוציא מנחה, בשבו על מקומו חיין בעוה"ז בלא תכלית, ואפילו שמתאמץ על מקומו רק רגע אחד, כבר הוא נקרע ממחרי לחומבנא, ועושה פעולה גדולה בשמים.

ובזה יש לפרש דברי הזוה"ק הנ"ל, מאן דאיהו זעיר שמתמנח על מנצו זמן קטן ביותר, **איהו רב** עושה פעולה גדולה בשמים.

[תשע"א]

וה' ברך את אברהם בכל (כד, א). הנה רומיז היוס בעוונותינו הרבים הרבה משפחות שאינם חייס כ"כ בשלוס, ורבו המחלוקות בין אישס לאחיו, שמתקוטטיס על הירושה, ועל זה אומר הכתוב **וה' ברך את אברהם בכל**, שבילבו שמפילו עס משפחתו הקדושה יהיה בשלוס, ויוכל להשתדך אף עס בני המארמי וידע איך לחיות עמו בשלוס.

[תשע"ז]

ואברהם זקן בא בימים וגו' (כד, ו). אברהם אבינו ע"ה בא עס כל ימיו שהיו כולס קודס לה'. דהנה לא ימלט הדבר שלא יהיו לאדס זמני עליה וזמני ירידה, לפעמיס שהאדס הוא בגדלות המוחין ופעמיס שהוא בקטנות המוחין, וזו המעלה העליונה של אברהם אבינו ע"ה, שעבד את הבורא ב"ה כל ימיו בכל לבו ונפשו בגדלות המוחין, כולו קודס.[ט]

ט. הערת כ"ק אדמו"ר מטרעבישאן שליט"א: ואע"ג דידוע (הובא בס' מגיד דבריו ליעקב אות קע"ה בשם הבעש"ט הק') דתענוג תמידי אינו תענוג, והאיך היה תמיד בגדלות המוחין, אלא דיש לומר דהא גופא היה ברכת השי"ת אליו, דתענוג תמידי זה יהיה תענוג אצלו, ושיהיה תמיד בגדלות המוחין.

[תשע"ח]

יום ב' בברית לנכדו'

מצות פו"ר גדולה עד מאד, ומייכת להבדיל אפי' בגוים, אלא להם יש שייכות במה שנאמר (ישעיהו מה, יח) לא תהו בראה לשבת יצרה.

ולמה צריך שירבו גוים, אלא מפני שלפעמים לריכים גוי בכדי שיהיה לכפרה עבור יהודי.

שהשי"ת יעזור, להושיע לכל יהודי הזקוק לישועה בזמ"ק, שיושע, כיון שרלונו ומפלנו בזה לקיים מלות פו"ר, מלות השי"ת, למען אשר ילוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה', ע"כ בואו בתפלה ובקשה להשי"ת שישלח רפוי ויושיע.

י. בן כ"ק אדמו"ר ממיאלען שליט"א.